

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 60.

Sreda 23. julija 1930.

Leto V.

XIV. mednarodna konferenca dela.

(Konec.)

Izhod iz te krize je nemogoč, če se bodo premoškovne dežele na življenje in smrt borile za prevzemanje trga z znižavanjem cen, ki jo dosežajo s strojnim obratovanjem in s poslabšanjem delovnih pogojev rudarskih delavcev. V vseh državah Evrope je več stotisoč premogarjev brez dela. Niti najstarejše rudarske organizacije se ne morejo ubraniti pred naglim poslabšanjem rudarskega položaja. Rudarska industrija se bolj in bolj mehanizira, in na drugi strani elektrika, nafta in bencin izpodrivajo porabo premoga. Angleška delavska vlada je stavila predlog, da naj evropske države, ki pridobivajo premog, to so: Nemčija, Belgija, Francija, Velika Britanija, Holandija, Poljska in Čehoslovaška sklenejo potom Mednarodnega urada dela konvencijo, s katero uredi delovni čas za rudarsko delavstvo, da ne bi bilo med njimi nelojalne konkurence. Za tem dogovorom naj bi se sklenil ekonomski dogovor glede kopanja premoga. Angleška vlada je želela, da se delovni čas določi na sedem in pol ure. Komisija konference, ki se je bavila s tem vprašanjem, je pa imela mnogo tragičnih momentov. Mednarodna zveza rudarskih delavcev je zahtevala določitev delovnega časa na 7 ur. Ta predlog je bil zavrnjen. Dalje je bil zavrnjen predlog angleške vlade za sedem in pol ure. Končno je bil odklonjen predlog nemške vlade za sedem in tričetrt urno delo in tudi predlog delodajalske skupine za osemurno delo. Po napornih intervencijah ravnatelja urada, A. Thomasa, je bilo sklenjeno, da se delovni čas omeji na sedem in tričetrt ure pod pogojem, da se po treh letih uvede sedem in pol urni delovni čas. Podjetniški zastopniki so priglasili nato štrajk in ustavili sodelovanje v komisiji, ker načelno ne pristanejo na skrajšanje delovnega časa izpod 8 ur. Zaraditega so nastala dolga pogajanja glede dopustnosti nadurnega dela. Pristalo se je na to, da je nadurno delo dopustno v slučajih višje sile in javne potrebe. Toda nemška vlada je hotela imeti pravico, da sme podaljšati delovni čas za 60 ur na leto tudi v slučaju gospodarske potrebe. Na to delavci nikakor niso hoteli pristati, čeprav so nemški delavci sami svetovali, da se na to pristane, ker se po današnjem nemškem zakonu sme delati po dve naduri na dan. Ko je bila zahteva nemške vlade zavrnjena, so izjavili nje predstavniki, da ne morejo obljubiti, če bo njih vlada ratificirala konvencijo ali ne. Pri končnem glasovanju o konvenciji je glasovalo za njo 70 zastopnikov, proti pa 40. Tako so so manjkali trije glasovi za sprejem konvencije, ki torej ni odobrena. (V plenarni seji se sklepajo konvencije z dvotretjinsko večino. Op. ured.) Kljub temu je pa sklenjeno proti odporu delegatov, delodajalcev in italijanske vlade, da se vprašanje ponovno stavi na dnevni red prihodnje leto.

Jugoslovanski delodajalski delegati so načelno glasovali proti, delavski delegati so pa zahtevali, da se v konvenciji upošteva tudi lignit, delodajalski delegati so pa bili tudi proti taki konvenciji. V predlogu je naveden lignit z obvezo, da se bodo-če leto sklene za svetli premog in za lignit posebna konvencija ter da konvencija o 8 urnem delu takoj stopi v veljavo tudi za delavce v lignitnih premoškovnikih.

Volitve v Nemčiji.

Nemški državni zbor razpuščen. Pričetek ljute volilne borbe.

Politična kriza v Nemčiji postaja ostrejša. Pri glasovanju o proračunu je padla odločitev, ker vladna nemškonacionalna stranka ni glasovala enotno za vlado. Tu je 21 poslanec te stranke (Westarpova skupina) glasovalo za vlado, 35 poslancev (Hugenbergova skupina) je glasovalo proti vladi. — Socijalni demokrati so namreč predlagali, da se Hindenburgova zasilna naredba v zmislu § 48 ustave glede uveljavljanja proračuna razveljavi. Predlog socijalnih demokratov je bil v zbornici sprejet z 236 glasovi proti 221 glasom. Brüningova vlada je ostala v manjšini s 15 glasovi. Ko je državni zbor ta predlog sprejel, je predsednik republike Hindenburg izdal odredbo, da se njegova naredba od 16. julija sicer razveljavi, razpušča pa ob enem v zmislu člena 25 ustave državni zbor.

S tem je bil maja meseca 1928 izvoljeni državni zbor dne 18. t. m. razpuščen. Nove volitve se bodo vršile v nedeljo, dne 14. septembra, ker se morajo izvesti v 60 dneh po razpustu zbornice. Zasilne naredbe pa izda predsednik iznova.

Značilno v tem političnem boju je, da so nemški nacionalci bili pripravljeni podpreti vlado, če bi nemški centrum (Brüningov) v pruskem deželnem zboru razdelil koalicijsko s socijalnimi demokrati. Brüning je to zahtevo odklonil, češ, da bi tak korak le še povečal anarhijo, zavedajoč se, da so nemški nacionalci nezanesljiv politični element. Prusija, ki ji je na čelu vlade socijalni demokrat, je danes najmočnejša opora republike in demokracije, ki bi je že po naravi niti centrum rad ne ogrožal.

Razpust nemškega parlamenta je jako riskanten korak. Politična anarhija v nemškem meščanstvu je taka, da utegne prenesti krizo iz parla-

menta tudi na demokratični sistem, kar bi utegnili izrabiti nemška veleposest, ki se poslužuje fašizma in njegovih metod.

Socijalni demokrati v tem boju niso hoteli sicer poostriti, položaja, ker uvidevajo nevarnost, ki preti demokraciji. Že so pričeli kapitalistični listi pozivati meščanske stranke, da napravijo volilni blok, ki pa je vsaj v taki obliki, da bi dobil večino v parlamentu, nemogoč. Meščanske stranke, zlasti nacionalistične, so zašle v tako gorostasno demagogijo, da ne morejo več nazaj.

Nemška socijalna demokracija se vendar zaveda resnosti položaja in je že izdala oklic na delavsko volilstvo, v katerem opozarja, da naj se narod odločno postavi pri volitvah proti nameravani diktaturi veleposesti. Hugenberg hoče s svojimi velekapitalisti pahniti Nemčijo v grozoviti politični in gospodarski kaos. Sanjaci o diktaturi vohajo jutranji zrak. Razdreti hočejo parlamentarno večinsko vlado in sabotirati parlamentarizem. Socijalna demokracija pa zastopa parlamentarno demokracijo, če se onim tudi cede slin po diktaturi.

Nemška ljudska stranka se je razdvojila. To je sicer znak, da protidemokratski elementi med narodom ne uspevajo. Vendar bo moralo organizirano delavstvo jasno povedati svojo volilno parolo, ki pravi, da je sedaj trenutek borbe za parlamentarno demokracijo. S tem geslom pojde nemško delavstvo v volilno borbo. Prepričani smo, da z uspehom, ker se nemški narod zaveda velikega pomena te borbe.

Pogajanja za desničarski blok pri nemških volitvah.

Pogajanja za ustanovitev ožjega bloka med meščanskimi strankami so se prekinila, ker ni mogoče nemških nacionalistov združiti.

Internacionalizem.

»Internacionalizem je socijalna laž našega časa za zapeljevanje in izkoriščanje našega delavstva.«

Te besede objavljajo te dni meščanski listi. Ali si morete misliti večjo zgodovinsko laž, demagogijo, kakor je navedena trditev?

Pošten in pameten človek si je ne more misliti.

Le pogledimo v svet. Vsi vladarji in predstavniki držav pripisujejo mednarodnemu položaju ob vsaki priliki največjo važnost. Te dni je zborovala v Londonu interparlamentarna unija držav; Društvo narodov in njega odseki in podobori, gospodarske internacionalne, mednarodni dogovori mirovni, haški, pariški itd. To so pomembne gospodarsko-politične ustanove, ki menda niso laž, vsaj ne za kapitalistični svet.

Imamo pa poleg tega še internacionalna prava za promet, železnico, pošto, telegraf. In najnovejša, najbolj internacionalna iznajdba in

Konferenca je tudi sklenila konvencijo o zasiguranju 8 urnega delovnika za trgovske in pisarniške nameščence.

V konvenciji je sicer mnogo izjem, ali je kljub temu velikega pomena, da so s tem nameščenci uvrščeni v skupno enotno mednarodno fronto za obrambo 8 urnega delovnika. Po dr. Živku Topaloviću.

ustanova je radio, ki sploh ne pozna ne pogodb, ne državnih mej in ne omejenega delokroga. Simbol internacionalizma je radionalizacija sveta.

Povdariti pa moramo še eno vrsto internacionalizma, ki je direktno naperjen proti delavskemu internacionalizmu. Po vsem svetu se snujejo mednarodni karteli industrij, bank in agrarizma, da si utrdijo svoj položaj. Pri snovanju teh ogromnih organizacij jim služijo mednarodne pogodbe, ker podpirajo kot kapitalistične njih stremljenje. Ti kapitalistični trusti se bore za večji dobiček, za reformo kapitalističnega gospodarstva v pravcu, da čimbolj izsesa delavca in konsumenta. To je v njihovi naravi ter imajo v današnji družbi tudi pravico do takega boja za samoohranitev.

Enako pravico in dolžnost ima tudi delavstvo vsega sveta, da se mednarodno organizira ter da brani v mednarodni borbi svoje pravice pred mednarodnim izkoriščanjem. Delovni sloji tvorijo tudi večino človeštva, kako naj bi bila potem njih pravica — laž? Za zdrav razum mora biti to pač jasno. Demagogija pa je zlo, ki ga more iztebiti le kulturno delo.

Nerazumljiva je torej ta hipoteza, ki pravi, kapitalisti, banke, bogatija

Poročilo izletnega urada slovenske narodne podporne jednote.

Vsem ameriškim rojakom, izletnikom S. N. P. J.!

1. Na povabilo mariborskih združnikov se bo vršil dne 24. t. m. izlet v Maribor z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 5. uri 12 minut zjutraj. Rojaki se nam lahko pridružijo tudi v Zidanem mostu ob 7. uri 03 minut. v Celju ob 7. uri 44 minut itd. Dohod v Maribor ob 9. uri 30 minut. Sledi ogled mesta ter združničnih podjetij. Povratek proti Ljubljani z vlakom ob 17. uri 25 minut.

2. Ameriški dan v Ljubljani, v nedeljo 27. julija 1930. Dopoldne je sprejem rojakov na kolodvoru ob prihodu vlakov. Popolde se vrši zabava s koncertom in plesom v hotelu »Tivoli«, zvečer pa bo prirejen banket istotam. Vsi oni p. n. izletniki, ki se udeležijo banketa naj to zanesljivo javijo z navedbo števila soudeležencev Izletni pisarni pri Zdržni banki v Ljubljani najpозneje do srede 23. t. m. Banket stane za osebo 1 dolar. Nantančen program bo še objavljen.

3. Izlet v Dalmacijo, Sarajevo, Beograd in Zagreb. Naslednji dan, to je v nedeljo 28. julija 1930 odhod z vlakom ob 7. uri 27 minut z glavnega kolodvora v Ljubljani. Prihod v Split v torek 2.9. julija ob 7. uri 29 minut. Prenočimo v Splitu. Iz Splita v sredo 30. julija ob 9. uri 15 minut; prihod v Dubrovnik istega dne ob 18. uri 30 minut. Prenočevanje v Dubrovniku. V četrtek 31. t. m. izlet v Kotor v avtomobilih. Povratek v Dubrovnik istega dne. Iz Dubrovnika se odpeljemo istega dne ob 23. uri zvečer, dospemo v Sarajevo v petek ob 12. uri 25 minut. Prenočimo v Sarajevu. Odhod iz Sarajeva v soboto 2. avgusta ob 13. uri 20 minut, v Beograd dospemo v nedeljo 3. avgusta ob 7. uri 25 minut zjutraj. Istega dne odpotujemo ob 23. uri 05 min. v Zagreb, kamor dospemo v ponedeljek 4. avgusta ob pol 8. uri. V Zagrebu bode nato razhod. Sorodniki ali znanci izletnikov S. N. P. J., ki se želijo udeležiti tega izleta, naj se nam takoj javijo pismeno, ob enem pa vpošljejo na Zadržno banko v Ljubljani naplačilo po D. 100.— za vsako osebo, da jim moremo rezervirati prostore.

Z združnim pozdravom

za izletno pisarno:

John Olip, Frank Alech.

Borba proti rudarski krizi.

Pred rudarsko konferenco.

Uprava Delavskih zbornic v Beogradu je vložila na ministrstvo za šume in rude spomenico, v kateri poučarja, da je treba krizo v rudarstvu rešiti sporazumno z ministroma financ in prometa, in v ta namen sklicati anketo delavcev in delodajalcev. Rešitev te krize je mogoča, čim bo rudarstvo služilo splošnosti.

naj se organizira, delavci, delovni sloji pa ne, ker je zanje internacionalizem laž.

Kratko povedano pomeni to: V interesu mednarodnega kapitalizma je, da se delavstvo ne organizira mednarodno, da ne bo oviralo kapitalizma v izkoriščanju.

Kaj takega pa more trditi le kupljenec ali bedak.

Zadnja pot Antona Kristana.

Anton Kristan.

Vest o smrti Antona Kristana je odjeknila v vseh delavskih centrih v Dravski banovini, pa tudi v ostalem delu države. Nihče ni pričakoval, da bo Anton Kristan v najlepši moški dobi in tako nenadoma sklenil svoje življenje. Baš zato tudi mnogi sprva sploh niso verjeli, da je resnica, kar je javljala telefon iz Ljubljane v oddaljeno provinco, kamor je v tekni dopoldneva že tudi dospela sobotna številka »Del. Politike«, ki pa je te vesti le potrdila. Na številnih združenjih in delavskih domovih po deželi in v Ljubljani so zavihrale črne zastave in nekateri odbori Kodesa so še isti večer obdržali žalne seje.

Ob mrtvaškem odru v dvorani Delavske zbornice.

Medtem je ravnateljstvo »Delavske zbornice« v Ljubljani sklenilo, da se truplo pokojnika, z ozirom na velike zasluge, ki si jih je stekel za socialno zakonodajo v prvih letih svojega parlamentarnega dela, položi na mrtvaški oder v dvorani »Delavske zbornice« ki so jo vsi odeli v črno.

Od petka popoldne dalje, so se pomikale množice občinstva mimo katafalka, kjer je ležalo mrtvo truplo pokojnika, obdano od številnih venčev z rdečimi trakovi, razvrščenimi tudi ob obeh podolžnih stenah dvorane. Venec s poklonili pokojniku: Ravnateljstvo Zadrugne banke, Ljubljana, predsedstvo Zadrugne banke, Ljubljana, zavarovalnica »Triglav«, Ljubljana, Delavske zadrugne, Vič, Depa, delavska pekarna, Ljubljana, uslužbenci Depe, Ljubljana, Glavni

radnički savez Jugoslavije, centrala Beograd, Delavska zbornica, Zagreb, Konsumno društvo za Slovenijo, načelstvo, Ljubljana, Produkcija r. z. z o. z., Ljubljana, nameščenci, Gorenjski zadrugniki in kovinarji, zadrugarji »Stan in Dom«, Ljubljana, Splošno kreditno društvo, Ljubljana, uslužbenci Konsumnega društva, Mežiška dolina, Zveza gospodarskih zadrug Jugoslavije, Ljubljana, Zadrugna banka Ljubljana, uslužbenci Zadrugne banke, Ljubljana, rokodelci tobačne tovarne, Ljubljana, »Produkcija« r. z. z o. z., Ljubljana, S. K. »Svoboda«, Ljubljana, osebe »Nove Jugometalije« d. z. o. z., Ljubljana, Zveza delavskih žen in deklet, Ljubljana, uslužbenci Konsumnega društva za Slovenijo, Ljubljana, Konsumno društvo, Hrastnik, »Stan in Dom«, Ljubljana, Okrožni odbor Konsumnega društva za Slovenijo, podruž. Prevalje, Udruga Radniških Sindikatov Jugoslavije, Beograd, Savez Metalških Radnika Jugoslavije, Celje, zadruga »Najprej«, Celje, Mizararska zadruga, Celje, Ujedinjenje Radniških Sindikatov, Celje, Splošna delavska zveza, Celje, Celjsko okrožje Konsumnega društva za Slovenijo. Venec s črnimi trakovi je poklonila tudi kraljeva vlada z napisom: svojemu bivšemu članu.

Žalna seja

delavskih združenjih organizacij se je vršila v nedeljo dopoldne ob 11. uri v čitalnici Delavske zbornice. Sejo je otvoril zadr. Kobler, nato so se javili k besedi Negoslav Ilić, kot zastopnik Centralnega sekretarijata Del. zbornic in Pfeifer v imenu URSSJ, Živković v imenu Prod. zadrugne krojačev v Zagrebu. Vsi govorniki so izrekli sožalje delavskim zadrugarjem v Sloveniji, vsled izgube, ki jih je zadela s smrtjo A. Kristana. Nato je Fr. Svetek poročal o izpolnitvi, ozir. novi zasledbi mest v odborih gospodarskih organizacij, ki jih je zavzemal pokojnik do svoje smrti in je pozval navzoče, da delo na združnem polju vztrajno in z vso žilavostjo nadaljujejo.

Priprave za pogreb.

V nedeljo dopoldne so prišle iz oddaljenih krajev številne deputacije zadužnikov in delavcev, da se udeležijo pogreba in izkažejo umrlemu poslednjo čast.

Že kmalu po 2. uri popoldne so se pričele zbirati na Miklošičevi cesti delavske množice, ki so napolnile cesto in tratoarje pred »Delavsko zbornico« do Sodne ul. Ljubljanski zaupniki so ranžirali sprevod.

Nekoliko pred tretjo uro so prinesli krsto iz dvorane in jo položili v mrliški voz.

Sledil je govor predsednika »Delavske zbornice«, veterana našega delavskega gibanja v Sloveniji, Čobala, ki je v kratkih in jedrnatih besedah opisal življenjsko pot pokojnika; naštel vse njegove zasluge za delavsko gibanje in se končno oprostil od njega v imenu vsega strokovnega delavstva, kakor tudi vseh socialistično-naravnih delavcev.

Kot zastopnik centralnega odbora Zedinjene zveze delavskih strokovnih organizacij Jugoslavije je takoj nato spregovoril Vladimir Pfeifer, ki je, spominjajoč se pokojnikovih zaslug na socialno-političnem in združnem polju, izrekel zadnji pozdrav umrlemu v imenu strokovno organiziranih delavcev in zadrugarjev našega države.

Pevsko društvo »Cankar« je zapelo »Vzbujenje duhov« in ko so potihnili zadnji akordi, se je na dano znamenje razvil

veličasten žalni sprevod.

Na čelu sprevoda so nosili črno zastavo, takoj za njo je korakala kovinarska godba z Jesenic. Za godbo pa so stopali zastavonoše z zastavami Ujed. Saveza, železničarjev, Saveza metalških delavcev in ljubljanske podružnice lesnih delavcev. Za zastavami so se uvrstili organizirani delavci in delavski pevski društvi »Cankar« in »Grafik«, za njimi je zopet korakala žel. godba »Zarja«, potem so nosili delegati združenih in strokovnih organizacij 26 venčev z rdečimi trakovi. Njim je sledil voz obložen s cvetjem, nato krsta, za krsto pokojnikova rodbina in sorodniki, zastopnik kralja, general Dragomir Popović in podban dr. Pirkmajer, predstavniki mestne občine in raznih korporacij, delegacije Delavskih zbornic in delavskih organizacij izven Slovenije. Nato pa se je uvrstila v sprevod ogromna množica ostalega občinstva.

Po cestah in ulicah, po katerih se je promikal sprevod, so stale ogromne množice občinstva: špali, pravdo kraja, kjer se Dovožna cesta odcepi od Dunajske.

Za Ljubljano je bil ta sprevod posebnost. Prvič po dolgih letih je Ljubljana videla ogromen mrtvaški sprevod brez duhovniške asistencije, kajti pokojnik je bil svobodomislec že od svoje mladosti.

Ko je sprevod došel do evangelijskega pokopališča, so morali reditelji vsled silnega navala dohod na pokopališče zapreti. Krsti so mogli slediti le sorodniki in deputacije.

Poslovilni govori ob odprtem grobu.

Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika dr. Tuma:

»Anton Kristan se vrača k materi zemlji! Vračaš se, kakor se vrača vse, kar je priroda ustvarila. Tvoj duh pa bdi med nami. Je fizikalni zakon, da se v vsemirju ne zgubi nič en atom energije, je pa tudi zakon, da obstoja vse, kar je bilo ustvarjeno. Bil si neumoren delavec, priroda pa Ti je dala bogat dar. Že kot 18 letni mladenci si se boril za svoje mesto. Stal sem tedaj na čelu političnega in gospodarskega boja, zato se Te še sedaj dobro spominjam. Kristan se je zavedal, da je gospodarstvo podlaga vsakega uspeha. Hitro se je užíval v naše razmere. Ohranil je ideje, ki jih je dobil pod Masarvom na Češkem, odkoder je prinesel s seboj živo revolucionarno mišljenje, ki je tedaj vladalo tamkaj.

Pogled na realno življenje ga je pozneje preustvaril. Uvidel je, da hodi mladina napačno pot. Spoznal je Marksov nauk, da je mogoče le z gospodarskim delom pomoči delavstvu. V politiki je videl le sredstvo, smoter pa mu je bil dobrobit vsega delavstva. Vsled svoje odkritosrčnosti in iskrenosti si je nakopal v svojem delu, ki ga je vršil iz ljubezni do delavstva, tudi mnogo sovraštva. Nikoli ni razodeval boleštin in zato nihče ne ve, kako ga je bolelo. Ko so letele vanj puščice njegovih nasprotnikov. Toda kdo ve, ali ni morda prav to prikrajšalo Tvojega življenja? On je videl, da mora imeti valet gospodarstva v svojih rokah in baš zato se je potezal za politično moč. Zdi se mi, kakor da danes pogrežamo delo v to gomilo, ali njega duh preveva naše hotenje in nas bodri. Odrkel si se cerkvenemu blagoslovu, zato pa Te blagoslovljamo mi, ki imamo vero v boljše življenje človeštva.

Kot drugi je spregovoril tajnik Delavske zbornice, Uratnik, za zadrugnike:

»Skoro ne moremo verjeti, da jemljemo slovo. Vemo, da greš na boljše pot. Po hudem boju si našel večni pokoj. Z razumom čutimo s pesnikom, ki pravi, da ni nesrečen, kdor v grobu leži. Na Tvoji zadnji poti smo Te spremili mnogi, ki si jih zbral okoli sebe in okoli ognjišča združne misli. Le-ti se poslavljamo od Tebe z obljubo, da bomo delo nadaljevali. Ti pa počivaj v miru!

Kot tretji se je poslovil od pokojnika Jeram (Jesenice) za kovinarje.

»Teško mi je slovo ob odprtem grobu. Dolgo Te nismo poznali, potem pa smo se v krogu s Teboj dokopali do resnice. Delali smo na združnem polju in uspehi niso izostali. Tvoj grob se mi zdi kakor odprta rana na našem telesu. Hudo Te bomo pogrešali. Ideji si položil svoje življenje. Rodbina je lahko ponosna na Te. Ti si podlegel zakonom narave, mi pa gremo na delo kot si nas učil.

Pogrebne svečanosti sta zaključila pevska zbor, ki sta zapela turobni žalostinki. Pogreb je bil končan. Antona Kristana je sprejela mati-zemlja v svoje naročje.

Grška vlada je kapitulirala pred cerkvijo. Grška vlada je svojčas sprejela zakon o likvidaciji cerkvenih posestev, ki imajo priti pod agrarno reformo. Cerkev je napela vse sile, da bi pri tem vsaj nekaj otela. Po zadnjih vesteh se je med cerkvijo in državo dosegel sporazum, po katerem se za likvidatorje cerkvenih imetij postavijo visoki cerkveni dostojanstveniki. Ti bodo men- da likvidirali uredbo o razdelitvi cerkvenih posestev.

Tone Maček:

Ženin iz Amerike.

Dozdaj sem še povsod odnesel zdravo kožo, samo v Denverju sem se enkrat v topilnici z žarečim železom grdo opek. Ostati sem moral en teden doma. Za spomin mi je ostala rdeča brazgotina. Kako dolgo bom tukaj, ne vem. Pozimá, pravijo, da polovico delavcev v pivovarnah odpuste. Bova šla pa kam drugam, se bo že kaj dobilo. Bom pa več Amerike videl. Sicer pa nisem tako: krogi vratu nosim in vrvice vrečico iz povojčene platna in v njej imam že 200 dolarjev. To sicer za tukajšnje razmere ni kdove koliko, ali za naju bo pa tam doma to že celo premoženje. Tisto Mejovskovo nivo je lahko plačam. Kadar se me polasča utrujenost in malodušje, in začutim na prsih pod srajco to vrečico z mojim zakladom, se takoj spomnim svojega cilja, tvoje nizke kočice, nageljčkov na malih olčnih, cvetoče jablane za hišo in pod jablano vidim sedeti Tebe, ko čitaš moja pisma. In volja in moč se mi zopet vrne. Zato pozdravljeni, Ti, edini vir mojega življenja. Še dobro leto, potem pa naju ne razdruži ničesar več.

Naslov: St. Louis Mo., U. S. A.

Tilka je zopet hodila vedrega čela, zopet se je smejala in prepevala. Ko je bil Nande na počitnicah, sta vse nedeljske popoldneve tičala zopet skupaj, čitala Tonetova pisma in študirala na zemljevidu Amerike, kod je že vse hodil. Vse je hotelo vedeti, od kraja do konca. Od začetka, ko je Kolumb odkril Ameriko, do tedaj, ko je New York dosegel pet

milijonov prebivalcev. Zgrajala se je nad lastniki plantaž v južnih državah in občudovala kapitana Granta. Zgrozila se je ob potresni katastrofi v San Franciscu in se divila slikam nebotičnikov. S svojo veliko radoznanostjo je Nandeta večkrat spravila v zadrego, ker je kljub svoji gimnaziji poznal Ameriko zelo pomanjkljivo. Če bi ga vprašala o kakem Rudolfu Habsburškem, kdaj so bili Turki pred Dunajom ali koliko let so zidali cerkev sv. Petra v Rimu, bi ji znal bolje odgovarjati.

Še celo ameriške pisemske znamke so se ji zdele veliko bolj fine, kakor domače, otipavala je pisemski papir in ga obračala proti luči, tudi poštno žige s tujimi imeni je skušala razgonetiti. Vse je bilo tako čudno, imenitno in gosposko.

Njene sodelavke je niso več zbadale. Z njeno zadevo so se sprijaznile in Tone je imel v njihovih pogovorih samo toliko pomena, kolikor ga ima »razmerje«, ki vzbuja zanimanje kakšne tovarišice, ki rada klepeče. Spravevale so jo, kaj ji piše, prosile, naj pisma pokaže. A, Tilka je svoj srečni zaklad čuvala samo zase, zdelo se ji je, da bi oskrnila svojo ljubezen, če bi dala komu nepoklicanemu čitati ljubljana pisma. Pač pa je vsako razglednico, ki jo je prejela iz Ame-

rike, vzela s seboj v tovarno in jo med odmorom pokazala tovarišicam, ki so jo dajale iz rok v roke. In naivni ponos jo je navdajal, če so se čudile slikam velikih mest, krasnih nebotičnih palač, čudovitih tovarn. Tilka je pri tem dobivala vedno večji ugled med svojimi tovarišicami.

V jeseni si je izprosila Tilka nekaj dni dopusta. Izkopale so z materjo krompir, obrabe grozdje in potrgale fižol. Tilka je bila srečna in je cel dan prepevala. Včasih se je je lotila razposajenost, da je prejela mater za roke in se zavrtela z njo naokrog.

»Ali si znorela?« jo je dobrohotno oštevala mati. »Pleši sama, jaz imam že prestare kosti.«

»Mama, mamica! Drugo leto pa ne bomo več same spravljale trgatve. Še teh par mesecev! Tone! Tone!« Mati se je pobožno prekrizala: »Da bi se le srečno vrnil.«

Nastopila je zopet dolgočasna zima. Tilka se je vkvarjala po večerih z raznimi ročnimi deli. Medtem ko je mati luščila za pečo fižol, je ona pri mizi pletla ali šivala. Blizal se je najsrečnejši dogodek njenega življenja, za katerega je bilo marsikaj treba pripraviti. Kupila je platno in pripravljala posteljino za dve novi postelji, razno perilo in zastore. Iz

volne je pletla moške nogavice in topel telovnik. Doma izdelano blago je veliko trpežnejše in cvečlovega je bolj vesel. Včasih ji je tih smehljaj ozaril obraz in tedaj so ji obstale roke v naročju in se je zazrla v Tonetovo sliko, ki je stala lepo okvirjena na predalniku. Tako sladki so bili trenutki takih sanj. Pa se je zdržnila in še z večjo vnemo nadaljevala svoje delo. Ob nedeljah popoldne je pa vzela iz predala sveženj skrbno povezanih pisem in jih je zopet prebirala od kraja do konca. Štela je dneve in tedne, in od nedelje do nedelje čakala novih pozdravov iz Amerike.

K novemu letu je zopet prejela pismo. Pisal je:

»Topot si morala zopet dolgo čakati na moj glas. Nikar mi tega ne šteje v zlo, prosim Te. Veš, če je človek obsojen vedno in vedno menjati svoje bivališče, včasih res ne ve kaj in kako naj bi poročal. O samih sitnostih in zaprekah ni da bi pisaril, vedno eno in isto ponavljati pa tudi nima smisla. O Tvoji ljubezni do mene sem prepričan, vem pa tudi, da Ti verujem v mene, čeprav ne znam svojih občutkov tako opisati kakor kak zaljubljen študent. Prisegel sem Ti, in Ti velja za celo moje življenje. Torej, da Ti povem, kako se mi je godilo zadnje jeseni. Ko so se začeli hladnejši dnevi, so začele St. Louiske pivovarne odpustiti delavce; koncem septembra sva tudi z Bobekovim prejela zadnjo plačo. Sedla sva na železnico in se odpeljala proti severozapadu. Že toliko sva slišala o ogromnem Čikagu.

**ZVEČER za
namakanje**

Schichtova
Ženska hvala
Prašek za pranje

**ZJUTRAJ za
izkuhavanje**

Schichtova
terpentinovo milo

pa je pranje gotovo!

Anglija in Panevropa

Evropski odbor pri Društvu narodov.

Anglija je glede Panevropa v neprijetnem položaju, da po Veliki Britaniji, ki je jedro angleškega imperija, spada k evropski uniji, po svojih ogromnih kolonijah v Ameriki, Avstraliji, Aziji in Afriki pa ne. Tudi z ozirom na Zedinjene države in Japonsko, če noče zbuditi nezaupanja pri njih, se ne more priključiti popolnoma Evropi. Razentega je pa razvoj tega problema tako negotov, da je danes težko postaviti tezo smeri, v kateri bi se utegnila Panevropa razvijati, ker je evropski kaos tudi za politiko v tem oziru še nepregleden.

Angleška provizorična izjava glede Briandove inicijative pritrjuje stremljenju francoske vlade, ker utegne zamisel pospeševati in utrditi medsebojno zaupanje med evropskimi državami. Strinja se s tem, da ostane suvereniteta držav neokrnjena, da je potreba omogočiti tesnejše sodelovanje evropskih gospodarskih in političnih faktorjev.

Ni pa še ugotovljeno, da bi bilo potrebno ali le primerno ustanovljati nove neodvisne mednarodne institucije. Ni mogoče razumeti, kako naj bi se uveljavile predlagane nove mednarodne organizacije, ne da bi povzročile zmešnjavo, in ne da bi skušale oslabil pomen Društva narodov. Izključno evropska mednarodna unija bi utegnila zbujati sovražno razpoloženje v drugih celinah sveta, ter priporoča končno, da naj se zveza evropskih držav, če je le mogoče, osnuje v območju Društva narodov.

Angleška vlada je torej mnenja, da bi se z ustanovitvijo evropskega odbora pri Društvu narodov popolnoma ugodilo potrebi in bi bil tak odbor primerna ustanova, ki bi se po potrebi sklicevala, a bi se obenem izognili nevarnosti, da nastane nova neodvisna institucija.

Angleška vlada pravi v svojem odgovoru, da poudarja te teze le provizorično, ker je problem mnogo prevažen, da bi mogla dati v kratkem času pozitiven odgovor, ne da bi se prej posvetovala z ostalimi vladami angleške države.

Angleška vlada predlaga končno, da naj o Briandovem predlogu razpravlja bodoča seja Društva narodov.

Jugoslavija in Panevropa.

Politične in gospodarske razmere v Evropi so zapletene in zmedene. Namesto prave konsolidacije, mislimo namreč ne le na gospodarsko in politično, marveč zlasti na ideološko konsolidacijo, se pojavljajo fašistične in teroristične metode, ki razkrajajo zdravo duševnost razvoja. Ti pojavi so dovolj važni, da smatramo politično ureditev razmer med evropskimi državami za dovolj važen problem, da o njem razmotrivamo.

Tudi Jugoslavija je poslala odgovor na Briandovo spomenico dne 17. t. m. Zaenkrat poudarja jugoslo-

vanska vlada kot najvažnejšo nalogo evropske unije naslednje probleme:

1. Ureditev in izboljšanje medevropskega prometa.
2. Poenostavljenost in olajšanje vršitve zlasti poštnega, telegrafskega in telefonskega prometa.

Doma in po svetu.

Ob desetletnici koroškega plebiscita, s katerim se je večina prebivalstva v koroških spornih conah izrekla za pripadnost k Avstriji, se vrše na Koroškem velike jubilejne svečanosti. V dunajskem parlamentu se je iz istega razloga vršila svečanostna seja z govori predstavnikov vseh strank. Dopisnik »Slovenca« ugotavlja, da je edino zastopnik socijalnih demokratov govoril popolnoma nepristransko in objektivno, naglašujoč da so koroški delavci, slovenske in nemške narodnosti, plebiscit odločili, za kar bi jim morala biti vsa avstrijska javnost hvaležna in bi jim morala vlada dati in osigurati vse ono, kar so ob plebiscitu od Avstrije pričakovali. Govori nacionalistov so pa dali čutiti skrito ost naperjeno proti nam. Govor voditelja Heimwehrov, Steidleja, ki ga je imel o Koroški v Innsbrucku, je bil pa naravnost hujski in za Slovence skrajno žaljiv. In kljub temu so avstrijski nacionalisti pri nas boljše zapisani kakor pa avstrijski delavci. Če pridejo meščanski nacionalci k nam v goste, se jih sprejema z vsemi častmi in pogošča na javne stroške, na Bledu tabori že dalj časa skupina avstrijskih nacionalističnih telovadcev in naše časopisje jim posveča vso pozornost, če pa hoče skupina delavskih otrok iz Avstrije posetiti Slovenijo, takrat je pa petelin v strehi in vse časopisje apelira na javno oblast, da kaj takega prepove, dasiravno je avstrijska socijalna demokracija samo v zadnjem letu izkazala naši državi potom svojega tiska in propagande mnogo zaslug, ko se je borila proti naklepom fašizma, ki je hotel skleniti obroč okoli Jugoslavije.

Delavstvu in nameščencem. Poglejte na razmere v naši državi! Razvoj gre po poti, ki neobhodno zahteva, da se tudi delovni sloji najtesneje organizirajo v svojih organizacijah. Posameznik nima glasu, nihče ga ne sliši in ga noče slišati. Smešno in neumno pa je mnenje, če kdo trdi, da od organizacije ničesar nima. Smešno pravimo! Vztrajno delo organizacije in vztrajna zvestoba članov do organizacije prinaša sadove, prinaša sado ve polagoma, pa jih tudi ohrani, če ostane organizacija krepka. Organizacija je vojak, ki mora stati na straži vedno; če zaspi, jo oropa sovražnik ali pa izdajica!

Kmetiški praznik na Krškem polju. Letošnji kmetiški praznik na Krškem polju se je vršil v nedeljo, dne 20. t. m. Praznika se niso udeležili vidnejši voditelji kmetov, Pucelj in drugi. Govoril pa je na svečanosti minister dr. Shvegel o panevropskem problemu in o potrebi, da se kmetijstvo in industrija sporedno razvijata. Svojega odposlanca Karla Kovačeviča, voditelja novega seljaškega giba-

3. Izgradbo mednarodnih cest.

4. Ureditev prometa z avtomobili in letali ter zgradbo vodnih cest. To so trgovski problemi, ki jih mora absolutno podpreti zdrava mednarodna politika. Problem je namreč le en sam, celota.

nja na Hrvaškem, so poslali Hrvati na to slavnost.

Most med Beogradom in Zemunom. V soboto, dne 19. t. m. so pričeli graditi most čez Savo tik pred izlivom v Dunav med Beogradom in Zemunom. Most bo slonel na dveh stebrih v višini dvanajst metrov nad najvišjo vodno gladino. Most bo dolg 411 metrov in podaljša preko udrtine na dva kilometra s cementnim nastavkom. Širok bo ta most 22 metrov. Gradili ga bodo tri leta.

Belgija praznuje letos stoletnico samostojnosti kot svobodna država. Do l. 1830 je bila deloma nemška, deloma holandska in največji del francoska provinca. Povodom jubileja je izdal kralj Albert amnestijo.

Lopovski fašizem. Na Finskem so neznani storilci napadli socijalnega demokrata, podpredsednika finskega državnega zbora in bivšega župana mesta Tammerforda, ki je bil na potu iz Helsingfors domov. Od tedaj ni nobene sledi o njem. — Lapovsko gibanje snuje zelene garde ter pripravlja pohod proti Revalu. Vlada je že pričela izvajati protikomunistični zakon, vrši pa tudi preiskave po socijalnodemokratskih organizacijah. Sovjetska vlada je poslala finski vladi protest proti preganjanju komunistov. Lapovsko gibanje na Finskem zahteva tudi preganjanje socijalnodemokratskih delavskih organizacij in političnega gibanja. Vneti zagovorniki tega gibanja tudi v Sloveniji niso redki. Treba je samo čitati liste katoliške akcije.

Iz Indije poročajo še vedno o novih vstajah nacionalistov proti angleškemu gospodstvu. Zlasti v mestu Jubapur je prišlo do težkih izgrediv med demonstrirajočimi nacionalisti in policijo, pri katerih so se na eni strani posluževali kamenja, na drugi pa strelnega orožja. 60 oseb je bilo težko ranjenih, med njimi 20 policistov. Angleške oblasti ugotavljajo, da so k predstojecemu vseindijskemu kongresu tudi komunisti razvili živahno agitacijo. Londonska podružnica je pod komunističnim vplivom izdala proglas na vse azijske narode, ki trpe pod evropskim protektoratom, naj se pridružijo osvobodilni akciji Indijcev.

V Kairu je sklicala stranka wafdistov velik protestni shod, ki se grozi razviti zopet v hrupne demonstracije. Angleške čete so poskrbele za zasedbo vseh javnih poslopij in naprav.

Fašistični pokret v Baltiku. Finskim lapovcem slede sedaj tudi kmetje v Estoniji, v Litvi, deloma tudi na Norveškem. Inicijativa izhaja iz Finske, od koder je šlo več agitatorjev v Baltiške države, da organi-

zirajo tam sličen protikomunističen pokret, ki naj izolira Sovjetsko Unijo od ostale Evrope. V Estoniji se skuša organizirati velik pohod kmetov v glavno mesto Reved, da slično kakor na Finskem, prisilijo vlado na izredne mere proti komunizmu. »Slovenec« z zadovoljstvom beleži, da se vrši ta »krščansosocijalni« pokret pod vodstvom duhovnikov in se kmečki zbori odpirajo z molitvijo. Kakor je videti, se ta pokret v bistvu ne razlikuje od protiverskega pokreta v sovjetski Rusiji. Proti predstavnikom komunizma se poslužuje istih metod, kakor ruski komunisti proti predstavnikom cerkve. Kdo ima prav?

Drugi »slučaj Kutjepov«. Lansko leto je dvignila mnogo prahu ugrabitev generala Kutjepova v Parizu, baje po agentih ruske G. P. U. Sedaj so v Kielu neznani ljudje ugrabili sina nekega Scheinholda, člana ruske trgovske delegacije v Berlinu, ki je dobil iz Moskve poziv, da se mora vrniti in podati poročilo, čemur se pa ta ni pokoril. Z ugrabitvijo sina hočejo sovjeti prisiliti očeta, da se vrne.

Američani bi imeli radi fašiste. V državi Georgia v Zedinjenih državah se je ustanovila stranka ameriških fašistov. Predsednik ji je odvetnik J. O. Wood. Baha se, da ima že 18.000 članov in da je priglasenih že zopet 6000 novih članov. Borili se bodo ti športniki proti »komunistom«. Hvala bogu, da smo iznašli ime »komunist«, ker pod tem imenom se lahko uganjajo najrazličnejše — oslarije. Verujte, da je današnja svetovna borba proti komunizmu samo pretveza.

Dunajska mestna občina je zopet razpisala stavbna dela za nove stanovanjske hiše v skupnem znesku 9.851.000 šilingov (78.608.000 Din). Komaj je predala letos svojemu namenu celo vrsto palač, s tisoči modernih stanovanj za delavce in nameščence, se že pripravlja na novo, veliko stanovanjsko akcijo. Prošli teden pa je otvorila dve veliki otroški kopališči.

Novo gorsko cesto so pričeli graditi med Mönchkirchom in Semmeringom. Izpeljana bo po gorskih vrhovih v višini 1000 metrov in bo 32 km dolga.

Pes je raztrgal dečka. V Retzu se je devetletni sinček nekega žel. strojevodje igral z žogo. Žoga je padla čez zid na dvorišče, kjer je bil priklenjen hud pes. Deček je skočil čez zid po žogo, tedaj pa ga je popadel pes in ga tako zmrcvaril, da je čez dve uri umrl.

Dve sestri sta zadavili očeta. V vasi Tetetren pri Debrecinu je neki kmet prišel pijan domov in je začel svoje dve hčerki pretepati. Hčerki pa sta ga z neko vrvo zadavili. Zagovarjata se, da sta to storili v silobranu.

Z vilami ga je. V Drödingu v Sp. Avstriji, je slaboumni hlapec Prosanitz z vilami zabodel 32 letnega železničarja Clorana, ker ga je ta pred vaškimi dekleti zasmehoval.

12 letni deček je izvršil samomor, v Rendsbergu, z nekim starim samo-

ČITAJTE „DELAVSKE POLITIKO“

**NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22**

kresom, ker se je bal kazni svojih staršev radi več malih tatvin.

Mednarodno zasledovanje zločincev. Kriminalna statistika Nemčije izkazuje v prošlem letu 225 zahtev na inozemske države, o izročitvi zločincev za prestopke, ki so jih izvršili v Nemčiji. Istočasno je prejela Nemčija 263 zaprosil drugih držav, da se jim izroče zločinci, ki so se zatekli na nemška tla. Po mednarodnih dogovorih se morajo izročevati zločinci s sledečimi prestopki: umor in uboj, rop, navadna in težka tatvina, ponesverba, ponarejanje dokumentov, goljufivji bankrot, goljufija, skrivanje nepoštenega blaga, izsiljevanje in drugi prestopki. Izročevanje temelji na tozadevnih dogovorih posameznih držav. Nihče pa ne more biti izročen radi prestopka, ki v državi, v katero se je zatekel, ni kazniv. Za prestopke političnega značaja, se v demokratično vladanih državah izročitve ne vrše, če ni s takim dejanjem zvezano tudi dejanje kriminalnega značaja.

Strahovit samomor je izvršil v Nemčiji neki znani lastnik železnic, ki je bil radi gospodarskih nepravil. Skočil je v kotel raztopljenega železa in se je v dveh sekundah spremenil v paro.

Tihotapsko družbo z alkoholom so izsledili v New Yorku. Prohibicijska policija je zaplenila eno motorno jahto, en motorni čoln in tri tovrstne avtomobile, naložene z alkoholom v vrednosti 400.000 dolarjev. Alkohol so uničili. V boju s policijo je bil en tihotapec usmrčen.

Mesto venca na grob pok. Antona Kristana je daroval dr. H. Tuma 500 Din redakciji »Ženskega lista«, da porabi ta znesek ob priložnosti za podporo zapuščenim delavskim dečam.

PRISTOPAJTE K

ŠTAJERSKI HRANILNICI IN POSOJILNICI V MARIBORU

Delež stane Din 100.— Člane sprejema začasno Ljudska tiskarna, Sodna ulica 20.

Maribor.

Grupa ameriških delavcev na obisku v Mariboru. Pod vodstvom s. Aleša prispe v četrtek, dne 24. t. m. v naše mesto grupa ameriških delavcev, ki se mude v Dravski banovini na oddihu. V našem mestu si bodo ogledali predvsem združene institucije in ostale gospodarske ustanove, ki jih je v teku let ustanovilo mariborsko delavstvo. Žal, da se bo tega izleta, ki prvotno sploh ni bil projektiran, udeležilo le omejeno število izletnikov, pa še ti se bodo mudili v naši sredi le nekoliko ur. Kljub temu pa mariborsko delavstvo z radostjo pozdravlja goste, ki so najavljeni, z željo, da bi jim ostal poset delavskim institucijam v Mariboru v trajnem spominu in da bi temu obisku sledil v bližnji bodočnosti oficijelni izlet ameriških delavcev v Maribor, kadar se bodo zopet mudili v Jugoslaviji. Kakor z delavci ostalega sveta, nas vežejo še prav posebno z našimi ameriški rojaki, topli in pristranski odnosi, ki jih bomo skušali po tem njihovem obisku v naši sredi še poglobiti. Rojaki, delegati delavskega gibanja v daljni Ameriki, pristrano pozdravljeni ob Vašem prihodu!

Težko življenje železniškega upokojenca. Te dni je odpovedala železniška uprava stanovanje v železniški koloniji nekemu upokojujencu, ki je bil 55 let v železniški službi in leži že dalj časa bolan v starosti 85 let. Težko prizadeti železničar je bil sicer že meseca marca upokojen in mu je bilo radi tega stanovanje odpovedano, ker so po pravilih železničarskega stanovanja le za aktivne uslužbenke železnice. Toda ta upokojenec še sedaj ni prejel pokojnine, ki bi znašala okrog Din 1000.—, ampak dobiva vse mesece le akontacijo na pokojnino v znesku Din 300.—. Kako naj sedaj ta revež živi s temi 300 Din, ko stane v Mariboru najnavadnejše stanovanje s sobo in kuhinjo najmanj Din 300.—? Ali ne bi bilo primerno, da oskrbi železniška uprava tudi za svoje upokojujence primeren dom, v katerem bi lahko na stara leta stanovali za najemnino, ki odgovarja njihovi skromni pokojnini. Ravno prejšnji teden je bilo nadalje končno veljavno odpovedano stanovanje tudi vdovi železničarja, ki leži tudi težko bolna v tem stanovanju v starosti 75 let, a dobiva le Din 45.— mesečne pokojnine.

Nalezljive bolezni v Mariboru. Mestni zdravstveni urad javlja, da so v mestnem okolišu v času od 14. do

21. julija javljeni 3 slučaji škrlatinke in po en slučaj davice, tifusa in šena.

Izročitev dekretov imenovanim banskim svetnikom. Na izredni seji mestnega občinskega sveta, ki se vrši v četrtek, dne 24. julija 1930 ob 18. uri v mestni posvetovalnici, bo ban dravske banovine izročil dekrete članom banskega sveta.

Bistrica pri Limbušu.

Poletno veselico priredi v nedeljo, dne 3. avgusta 1930 Konzumno društvo za Slovenijo, podružnica v Bistrici pri Limbušu. Prireditelj se vrši na vrtu gostilne Rottner ter je čisti dobiček namenjen revnim otrokom, zato se pričakuje obilen obisk.

„Prijatelj prirode“.

Izlet na Uršulo je prav lepo uspel. Zbralo se je 11 »Prijateljev Prirode« iz Trbovelj, 14 iz Maribora in 20 iz Nemške Avstrije ter 25 »Svobodašev« iz Leš pri Prevaljah. »Svobodaši« so igrali na tamburaške instrumente in tako prispevali k še veselejšemu razpoloženju izletnikov.

Izlet na Begunjsko. Na Begunjsko gremo, smo se odločili. V zgodnjih jutranjih urah je kazalo, da bomo imeli krasno vreme in najboljši dan za solnčenje. V tem upanju je četa »Prijateljev Prirode« krenila iz Radovljice po dolini Dragi mimo Lambergerjevega gradu proti Wilfanovi koči. Polagoma so se začeli zbirati oblaki in preden smo dosegli točko, nas je že posvežil pohleven dež. Zavetje smo našli v pastirskih kočah, kjer nam je planšar postregel z mlečnimi dobrotami. Okrepčani smo odkorakali proti planinski koči, kjer smo čakali, kdaj se bo pokazalo solnce, da bi mu šli na vrh.

Begunjske se nekaj 100 metrov nasproti. Toda solnce ni bilo pri volji prikazati se nam, ostalo je za oblaki, ki so nam venomer pošiljali svojo mokroto. »Prijatelj Prirode« je prijatelj vsega prirodnega in tako so se nekateri sprijaznili tudi s tem prirodnim pojavom in se odpravili na vrh, prav gotovo s tihim upanjem, da jih bo solnce za to vero nagradilo. Toda na vrhu so jim nevidni duhovi postregli s babjim pšenom in z mrzlo burjo. Ob povratku so prinesli s seboj poleg pestrih šopkov cvetlic tudi hladilne vode, ki so jo pred kočo izlivali iz čevljev in izjemali iz nogavic. Svoje ohlajene in okopane nožice so si ovili z ljubljanskimi dnevniki in jih s trudom spravili zopet v omehčana obuvala. Pri hoji so se jim iz čevljev prikazovali letaki — vendar čisto nedolžne vsebine. Očka Triglav je še od časa pomilovalno pogledal na nas in tudi Storič je bil radoveden, kaj počnemo. Drugi velikani se niso zmenili za nas. Kljub temu smo ostali dobre volje in za vse je le prehitro prišel čas odhoda. Razposajeni in prepevačjo smo se vračali proti Radovljici. Nekdo, ki bi bil rad prvi izmed prvih, jo je ubral kar naravnost navzdol. Nesrečnej pa je zašel na kraj, kjer zborujejo krave, padel je v spinačo in na mah ni bilo videti po zraku drugega kot noge in s kravjo spinačo namazane roke predreže. Njegova sreča je bila, da smo na poti prišli do potoka z bistro vodo, ker sicer bi ta prijatelj razširil v vlaku preveč prirodnih duhov. Tako nam je dan lepo minul, kakor nam doma ne bi. Vsem »Prijateljem Prirode« priporočamo s tem primerom, naj se ne boje preveč slabega vremena in naj jih oblaki ne zadržujejo doma v zadubljih stanovanjih.

Če si z naročnino v zastanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. ---

Knjigoveznico

Ljudske tiskarne v Mariboru toplo priporočamo vsakomur!

Veže trgovske knjige, revije, knjige za zasebnike, knjižnice itd. po zmerni ceni in v lepi ter solidni izpeljavi!

Maribor, Sodna ulica 20

MALA NAZNANILA.

Elektrotehnična delavnica PRATTES & TRABI, Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravlja vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Poceni ure, zlatnino in srebrnino ter vsa v to stroko spadajoča popravila pri
Albertu Eccariusu
urar, Maribor, Slomškov trg 5

D. ROSINA
Maribor, Vetrinjska ulica 26
nudi najugodnejše nogavice, rokavice, čevlje, razne drobnine, vrvi, špago, papir, šolske potrebnosti parfumerijo, košare, igrače i. t. d.

ČITAJTE!

novi izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

LIPUŠ IGNAZ

mehanična delavnica za šivalne stroje in kolesa izdelava prvovrstna po najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vsi letni naročniki dobe
14 karatno originalno ameriškansko

zastoni zlato nalivno pero

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio« welt. Naroča se Administration der »Radio« welt Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

**V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor**

se dobi pristno angleško sukno za obleke, plašče, svilo, platno itd. po najnižjih cenah. -- Oglejte si izložbe.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, kolesa, snežne čevlje, galoše itd. se sprejemajo v popravilo po solidnih cenah.

PETELIN, Maribor, Glavni trg 4.

NAZNANILO OTVORITVE!

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril v Mariboru, Meljska cesta 31, moderno urejeno

PREKAJEVALNICO

in prodajalno. Nudil bom vedno najboljše suhomesnato robo, svežo slanino in mast. Prodaja na drobno in debelo. Preprodajalci imajo popust. Priporoča se za obilen obisk

Leopold Urban, prekajevalec

Izredna prilika za nakup moškega perila

**v tovarni perila Maks Durjava & Co.
Maribor, Gregorčičeva ulica 24**

kjer so še vedno v zalogi velike količine različnega perila, kakor:

Srajce iz celirja in kombinirane s dvema ovratnikoma ter dvojnim manšeti po Din 36.—, 46.—, 52.— in 58.—;

Bele srajce in srajce k fraku do najfinejših vrst od 40 Din naprej. Srajce iz popelina, panama-srajce in nočne srajce najfinejših vrst in vseh velikosti;

Spodnje hlače, dolge in kratke, iz gradla, keptra ter šifona; pižame moške, ženske in otroške od Din 100.— naprej. Ovratniki mehki, poltrdi, trdi, najfinejšega lastnega izdelka.

Naročila po meri se izvršijo v 24. urah. Blago je prvovrstno in so cene z ozirom na to, da je treba vso zalogo v najkrajšem času vnovčiti, najnižje.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.